

onder Franse vlag laten varen zou onmogelijk zijn. Wat de niet Engelse schepen betreft is het mogelijk dat Franse reders graag een deel van hun vloot wilden afstoten, toen in 1757 de Britten ter zee groter macht gingen ontplooiën. De oorlog tussen de twee grootste maritieme mogendheden van die tijd betekende voor de Hollanders naast vergroot risico ook nieuwe kansen, en Atkinson hoopte duidelijk te profiteren van de omstandigheden. Moeten we zijn activiteiten van rond 1757 zien in het raam van grotere economische bewegingen in het Europa van toen, was Atkinson één van velen die via verwerving van goedkope schepen munt uit de zeeoorlog trachtten te slaan, of staat zijn geval op zichzelf: het zijn vragen die ons inziens dieper onderzoek zeker waard zijn. En slaagde hij als speculant in schepen? We zagen dat in 1758 de 'Jane' door de Britten werd gekaapt en te gelde gemaakt. In 1754 bezat Atkinson tenminste 5500 gulden, maar in hun testament van 25 september 1761 verklaarden hij en zijn vrouw beneden de 8000 gulden gegoed te zijn ³³): we moeten wel tot de conclusie komen dat Atkinsons vermogen in de jaren rond 1760 niet is toegenomen. Maar misschien is de opgaaf van 1761 geflatteerd: waar het de grootte van zijn vermogen betreft betoont de mens zich tegenover het openbaar gezag doorgaans evangelisch nederig.

Stukken van rond 1760 tonen ons Atkinsons ambitieuze wijze van zaken doen. De gebeurtenissen van 1759 – we kiezen zo maar een jaar – vormen hiervan een goed getuigenis. Al geldt ook hier dat 1759 een oorlogsjaar was, waarin de koopman de notaris meer nodig had dan anders, de serie bevrachtingsovereenkomsten die Atkinson sinds 1756 notarieel liet vastleggen eindigt niet in 1763. Van 1756-1763 zijn 38 charterpartijen van Atkinson bekend, van 1764-1766 tien ³⁴). En bij deze bevrachtingscontracten is steeds sprake van grote transacties, er werd een geheel schip voor een gehele reis gecharterd. Voor de verscheping van stukgoederen, kleinere partijen, volstonden de contracterende kooplieden, kapiteins en reders met specificatie op de onderhandse cognosseminten. Nu de feiten van 1759:

Op 31 januari liet Atkinson een zeebrief opmaken voor de 'Elizabeth'. Hij zei te blijven bij zijn verklaring van 23 juli 1758 tegenover notaris Petrus Jacobus de Superville te Rotterdam, dezelfde dag met ede tegenover Burgemeesteren van Rotterdam bekrachtigd. Hij stelde toen dat hij sinds de aankoop enig eigenaar